

Verkkolaskudirektiivin vaikutukset kuntiin

Kuntamarkkinat 12.9.2018

Jari Vaine, erityisasiantuntija/rahoitusala
Suomen Kuntaliitto, kuntatalous

Direktiivi 2014/55/EU sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa - EU:n neuvosto hyväksyi 14.4.2014

- Soveltamisala (alkuperäisen direktiivin määrittely)
 - » Vain julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä tarkoitetut laskut
 - » Vain julkisen sektorin toimijoiden (kansallinen, alueellinen, paikallistaso) lähettämät laskut
- Komissiolle toimivalta eurooppalaisen standardin luomiseen
- Ei kiellä hankintayksiköitä vastaanottamasta muun muotoisia laskuja (esim. paperisia), mutta on kyettävä vastaanottamaan julkisia hankintasopimuksia ja käyttöoikeussopimuksia koskevat, standardin mukaiset sähköiset laskut
- Kansallinen täytäntöönpano-aika; viimeistään 27.11.2018
 - » Suomessa kansallisesta täytäntöönpanosta vastaa valtiovarainministeriö

Direktiivin mukainen verkkolaskustandardi

- CEN (Comité Européen de Normalisation / European Committee for Standardization), yksityinen voittoa tavoittelematon järjestö, päätehtävänä edistää eurooppalaista standardisointia
- CENiä pyydettiin kehittämään ja testaamaan verkkolaskulle standardi = *semanttinen tietomalli* sähköiselle laskulle
 - » (Semanttinen: Tietoa jäsennetään liittyvillä aiheilla ja merkityksillä, jotka kuvaavat sitä, mihin kyseinen sisältö liittyy. Tietoa voi etsiä intuitiivisesti käyttötarkoituksen perusteella, tietämättä fyysistä sijaintia hierarkiassa)
- Standardi julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 17.10.2017
 - » Julkisen hallinnon soveltamisohje Suomessa luotu

Mikä muuttuu?

- Noin 60 uutta tietoa (vrt. Finvoice 2.01)
 - » Paljon koodistoja – käytöstä sovitaan erikseen
 - » Nykyisissä kansallisten formaattien versioissa huomioitu kattavasti tietoja - semanttinen malli ei tuo mitään mullistavaa
- Joitain uusia vaatimuksia, joita on haasteellista sovittaa kansallisesti (esim. koontilasku)
- Toisaalta uusia lisäarvoa tuottavia tietoja
 - » Nyt automaatioon tarvittavat tiedot eivät ole välittyneet oikeissa tietoelementeissä tai lainkaan järjestelmien puutteellisuuksista johtuen
- Direktiivi sisältää paljon teknisiä yksityiskohtia
 - » Lähtötaso Suomessa (myös kunnissa) hyvä => ei saisi syntyä kuntien tieto- ja taloushallinnon kannalta epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja
- Kansalliset standardit Finvoice, TEAPPS edelleen käytössä

Direktiivin kansallinen toimeenpano

- VM:n asettama työryhmä (1.10.2017 – 30.6.2018 => 31.12.2018)
 - » VM, Finanssiala, Kuntaliitto, Teknologiateollisuus, Tietoyhteiskunnan Kehittämiskeskus Tiece ry, Tieken verkkolaskufoorumi, Työ- ja elinkeinoministeriö, Julkisten hankintojen neuvontayksikkö sekä Valtiokonttori
 - Valmistele kansallisen toimeenpanosuunnitelman
 - Valmistele Hallituksen esityksen tarvittavista lainsäädäntömuutoksista
 - Hakee keinoja verkkolaskumarkkinoiden toimivuuden tehostamiseksi
 - Suunnittele toimenpiteitä, joilla verkkolaskun välityksen tietoturvallisuutta ja tietosuojaa voidaan kehittää
 - Valmistele verkkolaskutoimijoiden yhteiset toimintaperiaatteet
- Selvitetään miten katetaan laajempi soveltamisala kuin kynnysarvon ylittävät hankinnat => kytkentä taloushallinnon automatisointiin, eKuittiin, ALV-tilityksiin...
- Jollekin viranomaiselle valvontatehtävä?
- Ahvenanmaalla oma toimivalta

Soveltamisala – verkkolaskutuksen pakollisuus?

- Julkinen hallinto: velvollisuus vastaanottaa verkkolaskuja (siirtymäajan jälkeen)
 - » Termiä julkinen hallinto tarpeen tarkentaa (erityisesti kynnyksarvoja pienemmät hankinnat)
- Hankintayksiköt voivat jo nyt julkisissa hankinnoissa vaatia sähköisiä laskuja ja tiettyjä laskustandardeja edellyttäen, että julkisten hankintojen yleisiä periaatteita kuten riittävää suhteellisuutta ja avoimuutta noudatetaan
 - » Ehdotettu säännös ei estäisi jatkossakaan hankintayksiköjä vaatimasta hankinta-asiakirjoissa tietyn standardin mukaisia sähköisiä laskuja
 - » Mikäli hankintayksikkö vaatii jonkun muun standardin noudattamista, toimittajalla olisi lain perusteella aina mahdollisuus lähettää eurooppalaisen standardin mukaisia laskuja
- Säädös yritys- ja julkisen toimijan oikeudesta vaatia verkkolaskuja?
 - » Linjausta ei voi lisätä hankintalakiin => vain kynnyksarvot ylittävät hankinnat (TEM)
 - » Ei mahdollista lisätä alv-lakiin, alv-direktiivistä tulevien säädösten johdosta.
 - » Alv-lain 209 d §: lasku voidaan ainoastaan vastaanottajan suostumuksin antaa sähköisenä
- => Lakiin ehdotus ostajan oikeudesta vaatia sähköistä laskua – lausuntopalaute?

Laskuun liittyvät oikeudet ja velvollisuudet, nykytilanne

MYYJÄ

VELVOLLISUUDET *OIKEUDET*

Kaikki oikeushenkilöt

Tuottaa alv-lain mukainen lasku

Toimittaa lasku paperisena - tai sähköisenä, jos ostaja suostuu

OSTAJA

VELVOLLISUUDET *OIKEUDET*

Julkinen sektori

Ottaa vastaan verkkolaskuja

Vaatia lasku ja hyväksyä verkkolasku

Muut oikeushenkilöt

Vaatia lasku ja hyväksyä verkkolasku

Verkkolaskudirektiivi: ehdotus uusista oikeuksista ja velvollisuuksista

MYYJÄ

VELVOLLISUUDET *OIKEUDET*

Kaikki oikeushenkilöt

Tuottaa alv-lain
mukainen
(verkko)lasku -----

OSTAJA

VELVOLLISUUDET *OIKEUDET*

Julkinen sektori

Otaa vastaan
verkkolaskuja Vaatia
(verkko)lasku

Muut oikeushenkilöt

----- Vaatia
(verkko)lasku

eKuitti

- Työryhmä ehdottaa hallituksen esitykseen laskujen lisäksi myös kuitit
- Selvitetty eurooppalaisen laskustandardin soveltuvuutta sähköisten kuittien välittämiseen
 - » Suuria esteitä ei havaittu, löydettyjen ristiriitojen kriittisyydestä kuitenkin hyvä keskustella
 - » Semanttisen mallin määrittäminen pitää jatkotyöstää
- Hankintayksiköiden velvollisuus vastaanottaa eKuitteja?
 - » Verohallinnon selvitys fiskaalisista kassajärjestelmistä => uusien kassajärjestelmien käyttöönotto tapahtuisi 2-3 vuoden kuluttua
 - » Sääntely eKuiteista
 - Vaatisi myös kassajärjestelmämuutoksia => muutoksia ei tarkoituksenmukaista toteuttaa erillään parin vuoden välein
 - Voitaisiin siirtymäaikasäännöksellä liittää fiskaalisten kassajärjestelmien käyttöönottoon => minimissään kahden vuoden siirtymäaika.

Aikataulu, toteutus ja kunnat

- HE luonnos lausunnolle syyskuu/2018
 - » HE eduskunnalle marraskuu/2018
 - » Laki voimaan 1.4.2019
 - » Siirtymäajat? Kunnille vuoden 2019 loppuun?
- Laki velvoittaa julkista sektoria verkkolaskutukseen
 - » Kaikilla yhteisöillä ei kuitenkaan mahdollisuutta vastaanottaa verkkolaskua => ei voida säätää myyjälle oikeutta tarjota vain verkkolaskua
 - » Kuluttajalaskutus ei sisälly ehdotukseen
- Lausuntokierros tärkeä => työryhmätyön mahdolliset katvealueet?
 - » Tavoite: ostajalla oikeus vaatia verkkolasku => myyjälle velvollisuus tuottaa – palaute?
- Operaattoreiden ja järjestelmätoimittajien valmiuksien varmistaminen!
 - » Ohjelmistopäivitys vai uusi ohjelmisto?
- Yhteys taloushallinnon automatisointiin ja digitalisaatioprojekteihin – verkostoja?
- Valitusprosessit?

Kuntaliiton uusi tuote – Kuntatalouden terveystarkastus

Alkukartoitus: tunnusluvut ja tiivis analyysi

Haastattelut: viranhaltija- ja luottamusmiesjohto

Loppuanalyysi ja johtopäätökset

Raportin esittely sovitulla tavalla

Tulossa
2018
lopussa

→ Lähetteet mahdollisiin jatkoanalyysihin

Kiitos !

Jari Vaine
erityisasiantuntija, rahoitusala
puh. 09 771 2018, 050 562 7687
jari.vaine@kuntaliitto.fi